

mestnik ta „teater“; po 1 kroni se plača vstopnina itd.; dobro je za govedino, ker Medved ima rad meso, to je vsakemu znano. Nadalje je Medved lansko leto na cvetno nedeljo pridigoval, da niti ni helerja zaslužil pri zgradbi povečane cerkve, še skorej bi bil ob zdravje prišel, toliko je moral trpeti; gospod je moral težko kamenje nalagati in opeko nositi itd. O Vi vboji siromak Medved, račune pri topli mizi sklepati in pa en literček z Vašimi podrepaniki piti, to pa ni tako hudo. Kdaj bote pa sv. misijon brali, ko ste ga na cvetno nedeljo pozabili? To je še zmirom na dolg! Ta gospod je faranom silno velike plačilne naloge napisal. Farani so šli nad župnika v njegov breg; dobro da je imel ključavnico, da se je zaprl, drugače bi ga bili pohrustali. Bojo se enkrat laporski fari oči odprle, pa joj prepozno bo. Župnik tudi pridiga, da nedelja je Gospodov dan; zakaj pa on ne spoštuje nedelje celi dan, da uraduje v svoji posojilnici? To ni kristjan, ki se celi dan za penz briga! Ako ste vi župnik Kristuzov, namestnik, držite se bolj cerkvenih knjig, ne pa politike! Nadalje Vas vprašamo zakaj, na svojega brata ne čuvate bolj, da zmirom ponočuje; od tistega pa nič ne ve povedati iz prižnice, le pred svojim pragom prej pometite potem ite pred druge pometat. Boga žiher zahvalite, da Vas je laporska fara sprejela, iz pod Wejsperga ste morali odrediti. Kaj veste kako Vam je šlo zadnjič v Bistrici ko vas je en Nemec za frak držal? to je bilo lak, lak, gemer frak frak ...

Opazovalec.

Iz Halož. Ko je bila prišla Lizika v naš farov, bila je kakor rožica v sredini vrta; nje obrazek bil je mil, nje oči bile so človeku v srce segajoče. Smehljaj nje je očaroval, govor nje je bil prijeten. Dobro še se spominjam ko sem jo bil srečal nekoč. Obstal sem bil. Nepremično sem zrl za njo, ter tiho zdihih: Ljubi Bog zakaj si mi jo pokazal, ako mi je ne daš?! Kri mi je kipeła k srcu, pozabil sem na vse; skoraj bi bil padel na kolena, da je vstvaril večni duh kaj tako milobnega. Dragi čitatelj ko pa je pogledal danes lahko bi se razjokal. Ni več tistega milega obrazka in izginile so nedolžno smehljajoče oči. Ob neki priložnosti prasham Tonča kaj se je vendar pripetilo Liziki, da se je v zadnjem času tako spremenila. Dragi prijatelj tudi meni se čudno vidi, odgovori Tončo, sicer Ti pa moram reči, da še nisem videl nobene farovske kuharice lepe. Cenjeni gospod urednik! Mislim sem Vam že o tem poročati pa nisem si upal ker pri nas večkrat burja zabrije, da nam črnijo zmrzuje. Tudi našemu kaplanu spet huda prede, ker se ne odkriva cerkvenemu ključarju. Prevzel je tudi viničarja cerkve. Zato bo v kratkem poklican spet v Maribor na odgovor. Bog daj da bi se preselil, ker svojega vina nikomur ne privoščim, sam pa ga le pije in je ročko strl nekoč. Kje so časi ko si še bil abstinent. Jaka!

Pusti zdaj politiko
Brez Habičaka ne bo šlo;
Juri Muri njega Jaha,
Občina že vsa je plaha
Društva vsa se krhajo
Crni, ker nesložni so.
Oj „Štajerc“ ti pa le še piši,
Habičaka nam nariši.

Miroljubček.

Iz Kozjaka. Staro leto je minulo, nastopili smo novo in ravno v novem moramo začeti, da nas na potlačijo nasprotni narodnjaki. Zatorej vas prosim za nekaj vrtic prostora, da navedem nekoliko od našega blagega kraja Kozjaka. Nedavno je naš fajmošter N. N. pri nekemu delavcu za cerkvene dele pustil nekaj naročiti za v njegovo župnijo; njegovo ime mi ni znano. Imela sta beseda do Božiča delo izvršiti a on je zdelal svojo reč na domu, ko mu naznani da je reč gotova, on ne da ne odgovarja, zamislil se je nazaj na Vransko v svojo nekdanje življenje in pustil je vse na strani. Oznanje vedno da potrebuje denar a dela se nič. Zraven tega se sliši bi pustil novo pripravljena reč postaviti ali pa je še staro za nas dobro. Sedaj pa vidiš, ljubi „Štajerc“, da tudi ti gospodjo lažejo ne pa mi naprednjaki, in ravno te ljudi farbajo, kateri še z njimi držijo. Saj nas ne bodo več; sedaj je leto 1903 lepo je naše razvitje na pameti, mi domači farmani vas do pete dobro po-

znamo! Jaz vam odslej priobčim vsako malenkost naših Kozjaških narodnjakov. Zato upam da se poboljšajo, drugače vam pojasnimo vse. Za danes samo toliko, več prihodnjic!

Več naprednjakov.

Dramlje. O g. Ogrizeku župniku v Dramljah se pripoveduje, kako on sedaj v farovi in župniji razsaja in razlija, ker je bil njegov priziv proti seznamu davkoplačilnega izpiska od c. kr. okr. glavarstva Celje zavrnjen, ter se ima občinska volitev klub Ogrizekovem nasprotovanju vršiti. Pri tej priliki se Ogrizeka opomni, naj nazaj pomisli, kako je on svoj čas v Čresnicah tamošnjega učitelja A. pri sodnji in okr. šol. svetu v Konjicah in v časnikih obrekoval, obdolževal in se lagal: da isti vedno v polnoči vstaja, z lučjo po šoli hodi in straši!! po šoli „razbija in razsaja“! da se vse trese, zato je nevarno! in ljudje se ga bojijo!! itd. celo stran enačih hudobnih, nesramnih izmišljotin, — ter je sebe! in še sedem drugih za izpoved in priče ponudil. Ker pa sodnija in okr. šol. svet Ogrizekov značaj in njegovo vedenje nista poznala in ker je on strašansko hudo in nevarno čez učitelja naznanil, sta 7 prič, vendar pa brez Ogrizeka, resnično v Konjice pozvala in izprašala. A med temi je načelnik krajn. šol. sveta razodel, da je učitelj kot njegov tajnik posebno tisti večer v pozno noč šolske račune sklepal, ter mu jih je drugi dan vedno položil itd. Učitelj pa je moral ponedeljem še tem 7 pričam 14 kron prične plačat. Na to je župnik Ogrizek pač resnično po farovži razsajal, razbijal in ropotal, ter po fari bezgal, ker se ni po njegovi „sveti svojevolji in škodoželjnosti“ zgodilo in posrečilo. Dotični učitelj pa ni le samo takrat, temveč navadno vsaki večer do pozne noči bral, se za uk pripravljaval in šolske zveske pregledoval in pripravljaval, a župnik Ogrizek je iz hudobije vse to kot: norost, strašilo in nevarnost sodniji itd. ovadil. Zato pa tudi posvetne in duhovske oblasti in gg. tovariši duhovnika zagrizena vedno bolj spoznavajo, se mu smeji in ga prezirajo. Tako so ga menda ja tudi vsi Dramelčani spoznali, ter se bodo vedli njegove bodoče prisiljive občinske komande obvarovati!

* * *

Iz Rožne doline. Slovensko-klerikalne občine imajo dostikrat smolo s svojimi župniki. Ker je šla občina Rožek pri zadnjih volitvah v polletju v črne roke, izvolilo se je posestnika Jožeka Paul iz Dolinčaka kot župana. Temu črnemu gospodu se je kmalu potem neprijetnost dogodila, da se mu je dokazalo lepo kupčijo z ameriškimi švindlerskimi pilnami, katere ničvredne sleparije je nevednemu vse verječemu ljudstvu prodajal. In glejte: okrajna sodnija v Rožeku je pred kratkem obsodila tega župana Paula zaradi neopravičene kupčije z zdravilnimi sredstvi na 300. kron globe. Deželna sodnija pa je to obsodbo potrdila. Ta čedna zadeva pravkom sicer ni posebno prijetna. Kajti kakšna mora biti stranka, ki trpi take ljudi v svoji sredi in ki jim celo poveri župniška mesta? Kar se pa tistih kmetov tiče, ki so se dali z lepimi a praznimi besedami pri zadnjih občinskih volitvah na prvaške limanice vjeti, gotovo svojo neumnost že obzahujejo. In prihodnje volitve bodejo pač pomedle s švindlersko prvaško vlado.

Jesenice ua Gorenjskem. Slaba mu prede! Komu? fajmoštru Zabukovcu. Seveda v blaženi Ljubljani pod komando izpokorjenega dohtarja Tavčarja, pobratina Šusteršica in Trillerja (zadnji nemške rodovine)! so nam v sodnjemu kraju Teržič, Radovljica in Kranjskagora postavili za deželno - zbornskega kandidata, bohinjskega duhovna kranskega Janeza Piberja. Tega kateri nadzoruje bohinjske krave, naj bi tudi mi Jeseničani volili! Pa kaj še, ali morda nas celi svet za take neumneže ima, da se bomo mi pustili postaviti naše kandidate od ljubljanskih ...! Ne nikdar nikoli več. Na Jesenicah kot največji kraj na Gorenjskem vstanovil se je lastni gospodarski odsek, kateri bode od sedaj na dalje, vedno iz kraja Jesenice pristnega gorenjskega kandidata postavil in preskrbel to, kar nam ljubljanski hujskači ne morejo preskrbeti! Pojte se solit vsi skupaj z vašim ruskim in srbskim Hribarjem vred, akoravno ste vse pope iz Kranjske z Bonaventuro

na pomoč poklicali, vam ne bode nič pomagalo. Na Jesenicah, na Savi in na Javorniku se dani, to se je pokazalo 4. decembra p. l. Fajmošter Piber je propadel. Kake zasluge pa ima fajmošter Piber? Bohinje odgovorite nam na veliko vprašanje? Od bohinjskega tunela do jezera? In do tacega človeka maste vi največje zaupanje?!! Če vam prav, nam tudi! Ali je morda fajmošter Piber delavski kandidat? Delavci ali veste kako vas je Piber na jesniškemu shodu nafarbal, kontra tako kmete v Teržicu? Pa naj bode zaenkrat, pri prihodnjih volitvah vam bomo več povedali!

Novice.

Bojkot kazniv! Po nesrečnih septembrskih dogodkih so pričeli brezvestni a ošabni prvaki na celi črti z bojkotom. Pametni človek se je tej nesramnosti smejal, kajti vsakdo vendar ve, da so Slovenci gotovo toliko od Nemcev odvisni, kakor ti od Slovencev. Vzemimo le vinogradnike ali živinorejce ali sadjorejce. Komu za Boga naj oddajo ti svoje blago kako ravno Nemcu, nemškemu kupcu? Iz tega stališča je bil bojkot smešen in ljudstvo je moralo žalibog posledice prvaške gonje na lastnem trupu čutiti. Ali bojkot je tudi v zmislu cesarske postave prepovedan in kazniv. V tem oziru objavlja sekcija štajerska zveze avstrijskih industrijcev te dni v dnevnih listih sledečo izjavo: — V zadnjem času se množijo slučajji, v katerih se uresničavajo zlasti iz narodnostnih vzrokov proti posameznim delom in podjetjem industrije bojkotna gibanja. Kakorkoli se misli o splošni opravičenosti našemu času primernega bojne sredstva bojkota, je vendar gotovo, da se dobi bojkotna gibanja, ki prekosijo meje dovoljenega in ki se jih mora smatrati že na podlagi obstoječih postav za prepovedana. Tu sem spadajo brez dvoma bojkotna gibanja, s katerimi je hujskanje proti narodnostni združeno, katero se zasleduje izrečno po § 278 kazenske postave. Ako se na ta način taka bojkotna gibanja označi kot kazniva in prepovedana, dana je pa tudi možnost, da se toži njih povzročitelje na temelju meščanskega zakonika za povračilo napravljene škode. Nadalje ni treba dokazati, da se je škodo napravilo s to ali ono posebno opombo; § 1301 meščanskega zakonika dela tudi one osebe odgovorne, ki so združeno pomagale napraviti škodo z zapeljavanjem, pretenjem, ukazom, pomaganjem, skrivanjem itd. Po § 1202 se sicer lahko povrnitev te škode od vsakega udeleženec nepostavne bojkotnega gibanja zahteva. Naši člani naj se torej teh dejstev spominjajo in naj ob priliki par hujskajočih listov ali hujskajočih agitatorjev primejo in za povrnitev škode tožijo. — Tako govori ta spis. In spis se krije s postavo. Mi ponavljamo torej še enkrat glavne točke: 1. Bojkot je na Avstrijskem strogo prepovedan. — 2. Kdor bojkotira, ne bode samo zaprt, temveč mora tudi vso škodo povrniti, ki jo je napravil bojkotiranemu podjetniku. — 3. Ako me bojkotira več oseb, jaz pa dobim le eno, potem je ta za vso mi prizadeto škodo odgovorna. — To niso šale, temveč to je krvava resnica! Mi opozarjamo torej svoje somišljenike, naj vsacega, kdor bi se dal od brezvestnih prvakov zapeljati in bi razširjal proti njim prepovedano geslo „Svoji k svojim“, takoj kazenski sodniji naznanijo in obenem potom sodnje od njega povrnitev prizadete škode zahtevajo. Tisti kmetje pa, ki niso naši somišljeniki, ki pa se dajo od nasprotnikov hujskati, bodejo sami izprevideli, da je geslo „Svoji k svojim“ ravno taka sleparija kakor svoj čas konzumi. Kdor bojkotira, pride v zapor in plača škodo!

Slovenski klerikalci se delajo zdaj za strastne sovražnike Nemcev in sploh nemštva. Tako delajo, kakor da bi nemški jezik sploh ne bi bil potreben in kakor da bi sami lahko brez njega izhajali. Ali klerikalci se motijo in sementertja jim vrže ta ali ona „garjeva ovčica“ resnično prav odkrito v obraz. Vodja vseh slovenskih klerikalcev je dr. Šusteršič. O temu moškaku, ki ima baje od žindre umazane roke, piše „Naprej“ tako-le:

1. Dr. Šusteršič je izjavil, da je Celje za Slovence „Fremdes Gebiet“!

2. Dr. Šušteršič vzgojuje svoje otroke v nemškem duhu in jih daje v nemško šolo!

3. Dr. Šušteršič sklicuje seje „lepega kluba“ z nemškimi vabili!

4. Dr. Šušteršič je izdal in prodal koroške Slovence!

5. Dr. Šušteršič je zakrivil mandat kočevskim Nemcem!

6. Dr. Šušteršič se je ob priliki zadnjih državnoborskih volitev zvezal z Nemci v prid kandidaturi Kregarjevi!

7. Dr. Šušteršič je kriv, da so Nemci dobili v Ljubljani svojo gimnazijo!

8. Dr. Šušteršič je kriv, da v ministerstvo za javna dela ni bil imenovan noben slovenski uradnik!

9. Dr. Šušteršič je kriv, da smo dobili Teodorja Schwarza (klerikalca) v deželo! itd. itd.

Te trditve so seveda pretirane. Ali vendar z eno besedo: Vodja kranskih in sploh slovenskih klerikalcev dr. Šušteršič se sam zaveda velikega pomena nemštva in nemškega jezika. Ali — ljudstvu pa meče s vso svojo bando pesek sovraštva do Nemcev v oči!

V prihodnji številki prinesli bomo zanimivi članek „Letošnja podpora povodom suše in njene napake“. Članek je spisan od enega najboljših strokovnjakov in opozarjamo že danes nanj.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Mlada hujška. Piše se nam: „Sloga“ piše v štev. 2. dne 15. januarja t. l. sledeče: Graški list „Tagespost“ od 30. decembra 1908 piše v dolgem članku, da je nujno potrebno, da mora vsak znati slovenski pri nas, in da je Ptujski „Štajerc“ edini list ki Nemcem proti Slovincem pomaga! Kaj reče k temu ptujski „Štajerc“ ki trdi, da je za slovenske kmete, in da je nemški jezik vse na svetu? Odgovor želimo! — To piše „Sloga“. Odgovor naš pa je sledeči: — Resnica je da ptujski „Štajerc“ Nemce proti nesramnim napadom prejšnjega kranskega „Štajerca“ in „Sloge“ brani in da ni nesramnejših puntarjev in hujškačev kakor sta ta dva lista. Prvi je sicer vsled nesramne pisave že poginil ker ga nobeden pošten človek ni več hotel brati, „Slogi“, hčerki kranskega „Štajerca“, se bode ravno tisto zgodilo. Taki listi dobro vedo, da Nemci Slovence izobražujejo in oči odpirajo, ter se Slovenci ne bodo pustili več od goljufnih prvakov izkoriščevati in odirati. Vsak pameten Slovenec dobro po skušnji ve, da je pri nas nemški jezik potreben. Kolikor slovenskih mladeničev in deklet so dobili dobre službe pri Nemcih, pri železnici itd. Kolikor slovenskih fantov je dobilo nemške žene, kolikor slovenskih deklet nemške može! Kolikor Slovencev in Slovenk je osrečenih nemških pokrajinah za cel čas življenja! Kdor sili Slovence v nemške pokrajine? Nihče, sami dobro vedo, da najdemo tam dober srečen obstanek. Temveč in bolj zna Slovenec nemški, tem lažje najde službo in obstanek. Slovenski stariši! Presodite sami kam zahajajo naši otroci kakor v nemške pokrajine, zakaj pa ne na Kransko ali celo v tisto od „Sloge“ blaženo Srbijo ali Rusijo? „Sloga“ deluje za Srbijo in Rusijo ter za južno slovansko kraljestvo, katero bi naj stalo pod ruskim varstvom, in s to nesrečno zvezo bi „Sloga“ rada podvrгла nas Slovence, da bi nas trpinčili kakor trpinčijo Rusi uboge brate Poljake. Pod Rusko in Srbsko moč in nadvlado bi „Sloga“ in drugi taki listi podklopili nas Slovence, tja kjer se še ljudstvo z bičem preteplje kakor pri nas uboga živina; kjer je še posilstvo in ropanje na dnevnem redu. Danes je napeto vse proti Avstriji, Rusiji, Turčiji, Srbski, Črnagori, Angliji, Italijanski na uničenje in razdelitve Avstrije, edina cela Nemčija je na naši strani, in ako bi iste ne bilo, Avstriji bi se jako slabo godilo. Rajnki kranski „Štajerc“, „Sloga“ in vsi ti listi hrepenijo in delujejo da bi slovenske pokrajine prišle pod srbsko nadvlado, in srbski 21 letni smrkolin princ Jurij bezni, ker zaslednje naše neumne izdajalce. Jurij javno hujška proti Avstriji ter je prosačil na vseh straneh celo v Rusiji pomoči za napad naše ljube Avstrije; in po teh izdajalcih v Srbiji hrepenijo „Sloga“ in njeni zvezniki. Pa motijo se in motili se bodo z srbskim mlečnozobnim princem Jurjem vred. Mi Slovenci bili smo in ostali bo-

demo vrli Slovenci zvesti Avstriji, pa tudi prijatelji naših sosedov Nemcev. „Sloga“ pa z njenimi zvezniki in slovenskimi hujškači in puntarji ljudstva, pa naj poberejo kopita in naj prej ko mogoče v blaženo Rusijo ali Srbijo romajo. Stara Avstrija bode z mirnimi državljani, Nemci in Slovenci, kateri so eden na drugega navezani, brez hujškačev in puntarjev lažje strajala. Z notrajnimi združenimi močmi se bomo proti zunanjim sovražnikom lahko branili. Napeti Srbi in mladežobni princ Jurij pa se motijo ako mislijo da imajo slovensko ljudstvo za seboj. „Sloga“ ima um in vednost za puntarijo, celo nič vednosti pa v višji politiki. Tudi mi odgovor želimo! — Več avstrijskih slovenskih kmetov.

Iz Brežic se nam z dne 27. t. m. poroča: Danes se je vršilo pri tukajšnji sodniji 7 tožb, ki so s prav bengalično svetlobo razkrinkale nakane teroristične Benkovičeve bande. Mestni tajnik g. Schalon, proti kateremu se že dolgo Benkovičeva gonja obrača, je bil 5 krat tožen in 5 krat oproščen. Vse tožbe so se kod neopravičene in iz trte izvite izkazale. Pač pa je bil Benkovičev pisarniški vodja, znani zloglasni Agrež obsojen na 14 dni zapore, poostrenega vsak teden z 2 postoma. Več o teh tožbah kakor sploh o terorizmu Benkovičeve strahovlade poročali bomo v prihodnji številki.

G. državnoborski poslanec Pišek nam je poslal pismo, katerega smo že v zadnji številki objavili in v katerem trdi, da je glasoval proti pooblastilni postavi, torej proti nesrečni nakani na kmetске interese. Vprašali smo na Dunaju in dobili odgovor, da je g. Pišek res glasoval proti tej postavi, da je torej storil svojo dolžnost kot kmetški poslanec. Mi smo posneli vest, da je g. Pišek zamudil glasovanje, raznim listom. Vsa naša tozadevna očitavanja vzamemo torej lojalno nazaj in povemo prostovoljno, da je g. Pišek kot oseba pravilno nastopil. Toliko o tej zadevi. Ali še nekaj omenimo in to se ne tiče samo g. Piškega, temveč sploh vseh poslancev klerikalne zveze. Resnica je namreč — in ta resnica se ne da popraviti — da je cela vrsta poslancev prvaške klerikalne stranke manjkala, ko se je šlo za kmete. Mi vprašamo torej g. Piškega in vse njegove prijatelje: Kako morete ostati v klubu, kateri ni storil svoje proklete dolžnosti napram kmetom? Ko bi vsi poslanci našega kluba proti vladini predlogi glasovali, bi ta nikdar ne postala postava. Torej, — kako morete sedeti kot kmetški poslanci pri eni mizi s tistimi, ki so krivi, da se koplje našemu kmetu grob? Na to nam blagovolite odgovoriti?

Dr. Povalej, znani „financer“ in prvaško-klerikalni kandidat, ima vedno večjo smolo. „Marburger Zeitung“ mu je takšne stvari očitala, da bi se moral pobožni možakar že kot človek skriti, ako že ne drži ničesar na svojo stanovsko čast kot c. k. uradnik. Poročali smo svoj čas o civilni tožbi dr. Povaleja, pri kateri je hotel ta vzor-katoličan kar čez noč 15.000 kron profitirati. Dr. Povalej je namreč od nekega gospoda vinogradniško posestvo neke gospe „kupil“, brez da bi gospa zato kaj vedela. Ko je gospa o kupitji izvedla, jo je takoj razveljavila. Naznanila je Povaleju tudi takoj, da je kupitja neveljavna. Ali Povalej ni dal ključev nazaj, temveč se je pustil raje tožiti. Sodnija je čednega gospoda obsodila in Povalej je moral vse troške plačati. Ali zdaj je tožil ta vzorni c. k. finančni komisar in propal prvaško-klerikalni kandidat dotičnega gospoda, ki je hotel pri kupitji posredovati; rekel je, da bi lahko dotično posestvo, ki jo je baje za 17.500 K kupil, čez par dni za 34.000 K prodal. Hotel je torej kar čez noč kakih 15 tisočakov profitirati. Ali sodnija je možu tudi drugič po prstih dala in dr. Povalej bode dobil mesto 15.000 le kakih 25 kron. Plačati pa mora ogromne sodnijske troške... Mi vprašamo: Ali se mora tako stvar od strani Povaleju predpostavljene oblasti mirno gledati? In ali ni prvaške liste sram, da je ta človek njih somišljenik in da ga celo zdaj podpirajo ter umivajo? Vse kar je prav! Ali ta stvar je tako neobvpajoča, da jo ne more ovreči nobena laž. Upamo, da ta čedni, prav katoliško-pobožni dr. Povalej kmalu izgine!

Iz Rogaske Slatine se nam poroča: Naša rokodelska zadruga je zopet prikimala do novih

volitev, katere se bodejo vršile v nedeljo, 27. januarja, poldan v gostilni pri pošti. Klerikalci zopet namerenjajo vse moči, da bi obdržali to zadružno delo, pa z povabili dozdaj nam vsem udom; ali nam svojih selnih učencev dober, za okolico moram pa enega smo pošlila, da bode znal dobro agitirati; v Lubeja, kateri je tudi v odboru, dihal faran agitiral zoper Nemce in naprednjake. Naš Gabrijel prvi je res zvita glava; ta mož je že našo zadružno tako daleč spravil, da ne vemo, ali je rokodelski Kon zadruga ali je „Marijino društvo“. Res ima podgorci nekaj premoženja, ali mi imamo ravno to, kar je od njega, kakor bik od praznih jasl. Družbo 6 leži doli pri Sv. Križu v farski posojilnici, ki jo bral-lepo črna gospoda z dobičkom tega podjetja b-žepe flika. Poprej si je lahko kak ud par kmetov, izposodil v veliki sili in ni imel skoraj nobenih strokov. Udje so se vedno prepirali, ker ni šlo vse v dejstvo, kakor bi bilo imeti iti; naenkrat je oblastek „birtschafft“ prepovedala in mogel se je ves svet nar iztirjati. Gospod Goriup in pa slikarski me, da ster Kosak, kateri je baje pri klerikalni „Posredni-jilnici“ peto kolo, je hitro poskrbel, da pride, pove-denar v njih krepelje, da si z dobičkom klerikalne nika-žepe flikajo. S tem možom moramo še par pripada-gih besed spregovoriti. On vedno čez naprednjake se zabavlja in naš list blati; mogoče mu bode skoval enkrat „giftna krotka“ v njegovih ustih ostala. „Š-Mi“ da je bode vedno pomnil, dokler bode živ. Iz njim-pa imamo še enega jako zanimivega oputerskega ura-Petrekka iz Voča v naši zadrugi kot odbornika, ki se ta Petrek je tudi lovec in celo prisrežen, ne boče pri je bahato svojo puško na rami in „korašfedati“ si za klobukom; on je tudi dobro steljal in znal o ten-stavil; posebno rad je imel srne in srnjake tu le-tudi kakega zajčka vmes; pregovor pa pramo s vsaka reč le nekaj časa trpi; tak je tudi s Petrekom! Slavno orožništvo mu je puško odnes-c. k. sodniji v Rogatec in on bode dobil se „Schussgeld“ v Celju pri okrožni sodniji.

Iz Maribora se nam poroča, da bode v l-jutomerskem volilnem okolišu pri prihodnjem deželno-in državnoborskih volitvah neke splošne o-membe. Med raznimi kandidati se sliši tudi imena dr. Großmanna, znanega lotnerskega „geldjud“, bila Na njegov program pa sme biti svet radovedna duha. Ta človek se zna mojstersko obračati po vseh kate-Če ima liberalce pred seboj, proklinja in napad-ko zvezarje in posebno farje, če pa pride v dotika-za zadnjimi, jim dela globoke poklone, Ta značaj je si je kupil v Ljutomeru hišo in se odseli v kratkem. K posojil ničnega poslojca, ker najbrž njegov nosiče-minan osakec ne prenaša okuženega zraka, v kojemu kli-se gibljejo njegovi nasprotniki. Karlek dela čar je vidno dober kšeft. Temu se sicer ni čuditi; s v P-vidno, kako in na kak način si je denar je delal. Kradel je ljudem denar, ker v svet-večkrat velike neumnosti skoval, vsle njim-kojih je provzročil nepotrebne stroške. Karleotic pa tudi resnico pače in hujška kar imi? znano tudi prav dobro. V kratkem bode govoril-njegova pristojna oblast in hočem pote-govoriti tudi mi. Njegovem neznačajnem post-panju mora biti enkrat konec, ker bi bilo zar-sramotno, če bi morali ljudje biti pokorni tak-mu človeku, kakor je prvaški geldjud, dr. Karle-Großmann. Naj gre s Klofačom na božjo po-k srbskemu Jurčku ali pa v Sibirijo krave past-

Viničarski tečaj obdrži deželna sadjarska in vinogradniška šola v Mariboru od 1. do 13. marca. Dalo se bode tudi nekaj podpor. Nameje praktično-strokovna izobrazba viničarjev (glej inzerat!).

Z nožmi so se stekli v pijanosti fantje v radgonski okolici. Pri temu je bil Franc Polak s sedmimi sunki težko ranjen. Ta prokleti nož-ako

Iz Koroškega.

Župnik Drunecky v Podgorju (Maria-Elend) je imel pred kratkem brezvestno nesramnost, da je neki članek v našem listu po § 19 tiskovne postave „popravljal“. Stvar je namreč sledeča. Mi smo javno ožiglosili in kritikovali, da se žup-nik Drunecky dne 2. decembra 1908 ni brigal za cesarjevo 60 letnico in da ni na noben način pokazal patriotično mišljenje, nasprotno da je celo žalil patriotično mišljenje drugih. Župnik namje potem v svoji znani predrznosti posla-„popravek“ po § 19. Ta popravek, zlagan od ke-

začetka do konca, je napravil v celi fari mnogo razburjenja in jeze. Kajti koroško ljudstvo ni tako neumno, da bi temu ali onemu črnosuknežu verjelo, pa čeprav ta laže. Koroško ljudstvo je od svojih politikujočih duhovnikov že toliko nezmiselnih laži in obrekovanj doživelo, da se danes ne da več farbat in za norca imeti. Vsled tega smo na zlagani „popravek“ župnika Drunecky dobili celo vrsto ogorčenih dopisov od njegovih faranov, ki vsi trdijo, da smo imeli mi s svojim prvim člankom prav in da je Drunecky svojim „popravkom“ na ne lepi način resnično pačil. Konstatiramo torej na ves glas sledeče: Vsa podgorška fara lahko priča, da je župnik Drunecky dne 2. decembra na dan cesarjeve 60 letnice čisto, navadno blagoslovno mašo bral (tudeu se priklopi tudi lahko tihi maši ali blagoslovu). Iztotako zamore cela fara pričati, da so morali šolski otroci cesarsko pesen brez duhovnika in brez sveč na oltarju peti. To je dejstvo in te resnice ne ovirje noben „popravek“ in nobena zloraba tiskovne postave. Ali ste nas razumeli, g. fajmošter? Ali zdaj veste, da smatramo mi in z nami pač vsa fara Posočja nesramni „popravek“ za laž? Ako Vam ni prav, povedali bomo še kaj o tej zadevi. Sicer pa se nikar ne delajte za avstrijskega patriota, če pripadate vendar oni prvaški stranki, katere voditelji so že zaradi veleizdaje mesece dolgo v reiskovalnem zaporu sedeli! Pa — adijo!

„Š-Mir“ naznanja s znanim svojim farizejsko-redrznim patozom, da je prvaški dr. Brejček našega urednika Linhartu tožil. Mi o tej tožbi doslej ničesar ne vemo. Ali radovedni smo, kaj hoče pravzaprav dr. Brejček? Vraga, resnice je tudi s tožbo iz sveta ne spravi. In doslej smo o temu iz Kranjskega privandranemu govoru le resnico pisali. Le tožite, tožite, — mi odemo s tem le profitirali!

Po svetu.

Duhovnik — napadalec. V Pizzi v Italiji je letni duhovnik don Giuseppe Parisi iz dozdaj neznanih vzrokov poskusil grozen umor. Imel za prijatelja čevljarja Emanuela Curcio, k temu je celo hotel dati svojo sestro za ženo. Lada človeka sta se že zaročila in v kratkem se bila imela vršiti poroka. Nenadoma pa pobli duhovnik čevljarja na izprehod v bližnji vrd, kateremu vabilu se je ta, dasi nerad, oddal. Ko prideta od kakih 50 metrov globokega repada, je duhovnik spremljevalca v trenutku, ko se je ta pripognil, da utrga cvetko, pahnil stri. K sreči je obvisel 15 metrov globoko med rebinami in so ga še živega rešili kmetje, ki na klicanje na pomoč prihiteli na kraj zločina. Udar je ubežal.

V Pulju je izginil župnik Adam Zanetti, z im je seve izginilo prav veliko denarja. Tudi pa svotica za 2.000 maš za duše v vica je a z njim „čez vodo“ in pojde po grlu raznih zasotic. Oh, kaj bo neki sedaj s temi ubogimi isami?

izreji in oskrbovanju telet.

Ko je krava storila, naj se pusti tele pri ti, da ga obliže in osnaži. S solje, otrobi in ugimi enakimi tvarmi ga ni treba potresati, ker take stvari bolj škodujejo nego koristijo. Ko pa krava tele obližala, nastane drugo prašanje, namreč, kako ga hočemo izrediti. Kajti tele mogoče izrediti na dva načina in sicer: pušča tele k materi, da jo sesa, ali pa se mater molze in da teletu primerno množino mleka, ga popije. Kateri izmed obeh načinov je ljši, v tem si živinorejci še dandanes niso in. Sicer najbolj naravno je, ako tele kravo sa, ako pa premotrivamo to zadevo z drugega lišča, potem je vse drugače. Dokler je bila ina še divja je imela mladiče vedno krog ke, a dajala je mleko le od časa, ko je storila dotlej, dokler je mladiča odstavila. Odkar je človek vdomačil živino, od katere dobiva ako, ni več s tem zadovoljen, ampak zahteva iste, da mu daje kolikor mogoče dolgo časa ogo mleka.

Ako se spušča tele h kravi, da sesa, zgubi s tem mnogo več časa, nego če se kravo polze in da teletu mleko, da ga spije. Posebno se goni živino na pašo, provzročajo prvo mnogo a, ker mora ostati krava, ki je storila, radi

mladiča v hlevu. To kravo je treba posebej streči in pokladati ji druge krme, kar provzroči precej stroškov.

Da ni umestno, ako se pušča tele pri materi, bodisi že da ni privezano in teka prosto okoli po hlevu, bodisi da je privezano na dolg konopec blizu krave tako, da vime lahko doseže in sesa, kadarkoli se mu zljubi, uvidel je že marsikateri živinorejec. Kajti tele vedno draži mater in jo vznemirja, buta jo v vime, krava vsled tega shujša in tudi tele samo je v nevarnosti, da stkrka nanj ne stopi ali ga celo pomasti. Če tele kravo sesa, sesa pa tudi včasih preveč, včasih pa premalo mleka. V prvem slučaju gre mleko po nepotrebnem v zgubo in obenem škoduje teletu, ker tele, ki se je prese-salo, navadno dobi grizo; če pa tele premalo posesa, se ne more telesno pravilno razvijati in shujša. Vrh vsega tega je tudi težavno taka teleta pravilno odstaviti.

Sicer mora dobiti tele na vsak način prvo mleko, zvano „mlezva ali kolostrum“. To mleko t. j. prve tri dni po porodu, je drugačno od poznejšega, ker ni le redilno, ampak ima v sebi tudi čistilo ali purgant, ki pomaga spraviti iz čev limasto blato, ki se je nabralo v čevah teleta, ko je bilo v maternem telesu. Kljub temu pa ni ravno neobhodno potrebno, puščati tele pri starki. Kdor tudi hoče, da bo tele kravo sesalo, naj tele, ko go je krava obližala, dene v posebno ograjo v hlevu in spušča naj ga spočetka po 5 do 6 krat na dan k starki. Pozneje pa naj ga spušča h kravi po 3 krat na dan. Dobro je, če se mu daje vrh tega tudi mleko stanjšano z zavreto vodo in se mu poklada zdrava sladka otava.

Boljšje, nego da se pusti tele sesati, je napajati teleta z mlekom, ki se ga je namozlo. Tudi, ko se hoče izrediti tele z napajanjem, pustiti se ga mora pri starki, da ga obliže in zapre naj se potem takoj v ograjo za teleta. V tej ograji je tele lepo na varnem, lahko mirno leži in poljubno skače in ni v nikaki nevarnosti. Matere pa tudi druge živine, ki se nahajajo v hlevu, ne vznemirja. Prištedi se na mleku, ker se mu ga da piti le toliko, kolikor je primerno njegovi starosti, prepreči se s tem, da tele ne shujša, da se pa tudi ne presesa oziroma zboli. Ako zboli, ni potreba zlivati zdravil vanj, ampak dene se ista v mleko, ki ga ima piti in če se mu hoče z redilnejšo hrano kaj približati, dene se tudi isto naravnost v mleko. Tele, ki se z mlekom napaja, je tudi laže odstaviti. Ko se ga hoče odstaviti, kar se mora le polagoma zgoditi, daje se mu v svrhu odstavljenja lahko nekaj dni bolj vodeno mleko. Med napajanjem pa se tudi privadi tele že na drugo klajo in izključeno je, da bi potem, ko je bilo odstavljeno, shujšalo.

Prvi teden naj se ga napaja na vsak način z ravnokar namolženim mlekom njegove matere in sicer do 4 do petkrat na dan, pozneje pa se mu daje lahko mleko od druge krave, ki je strila pred kratkim. Po treh ali štirih tednih se mu daje lahko mleko od katerekoli druge zdrave krave.

Za napajanje telet z mlekom ni treba posebne priprave, ampak zadošča navaden škaf, ki se pa mora z vrelo vodo omiti in skrbno osnažiti po vsakokratnem napajanju. Postavi se škaf pred tele in zlije se mleko vanj. Nato naj se vtakne roka v mleko tako, da gleda en prst iz mleka. Ko je tele prišlo za prst, naj se istega polagoma od mika in ko je pričelo piti, naj se roka vmakne. Ako noče zlepa prijeti, dene naj se mu v gobček nekoliko soli; po soli postane žejno in pričelo bo takoj piti. Piti se mu mora dajati ob določenih urah in tako množino mleka, ki je v razmerju z njegovo starostjo, t. j. čim večje postaja, tolikanj več.

Kdor se noče ukvarjati s prejšnjim, nabavi naj si takozvani napajalnik ali posodo, ki je nalašč napravljena za napajanje telet z mlekom. Tak napajalnik je pocinjena posoda, ki ima okroglo ali pa obliko poloble. Ob strani ali pa na sredi ima kovinsko pocinjeno cev, ki sega do dna posode in na njenem gornjem koncu je nataknen sasec iz kaučuka. Podoba 1. nam predložuje napajalnik od izumitelja dr. Schupplija, ki služi za napajanje telet in žrebet.*

* Obe vrsti napajalnikov ima v zalogi tudi Goriško kmetijsko društvo v Attemsovi palači in prodaja prvega po 13 K, drugega po 11 K.

Prvi teden naj se da teletu vsak dan 2 litra, ko je staro štirinajst dni, 4 litre in ko ima tri tedne pa 6 litrov mleka. V petem tednu naj se mu daje sladko posneto mleko. V tej starosti začno jesti mehko seno, zdrobljen oves i. dr. zato naj se jim poklada tudi to v korito. Tako naj se jih redi, dokler niso stara 7—8 tednov, nato pa naj se jim poklada enaka krma, kakoršno dobivajo krave. Poleti naj se jim daje tudi zelena krma in goni naj se jih tudi na pašo. Jako dobro vpliva na njihov razvoj oves. Zato naj se jim daje, če le mogoče, $\frac{1}{2}$ do 1 kg celega ali pa zdrobljenega ovsa vsak dan.

Dokler ne hodijo na pašo, spušča naj se jih vsak dan po več ur v kako ograjo blizu hleva, da se preskačejo. Pozimi naj se jih dene v suh, svetel in gorak hlev, naj se jih pa ne priveže, ampak pusti odvezane, da lahko prosto skačejo in se zritajo. Hlev naj se pridno zrači, a pazi naj se, da ne bodo teleta na prepihu. Izkdava naj se jim pogostoma, a obenem tudi močno nastilja.

V mladosti rabi tele mnogo in tečne klaje. Ko se ga je toraj odstavilo, poklada naj se mu zdravo in mehko sladko seno, vrhu tega zdrobljeno žito oblodo in lanenih preš, na drobno zrezano repo in drugo slično tečno krmo. Prehod na slabejšo krmo naj se izvrši le polagoma.

Če se politi mladih telet griza, dene naj se jim v mleko ki ga pijejo, vkuha rabarbare in nekoliko tropinova. Ako imajo drisko, naj se jim da vkuha prazenega želoda ali kamiličen čaj in doda naj se temu nekoliko tanina ali pa salicilne kisline. Če jih trese pri tem mrzlica, zavije naj se jih v kako staro odejo ali pa v vreče. Če ne marajo piti, naj se jih ne sili.

Ako dobe uši, vzame naj se navadnega tobaka „klobasina“ 1 kg in ga polije s 4 litri vode. S to vodo naj se opere povsod tam, kjer se nahajajo uši. Zoper uši se rabi lahko tudi kreolin, ki se ga dobi v mirodilnicah. Ako jih suši hudo nadlegujejo, kupi naj se v mirodilnici ali v lekarni žavba živega srebra (pri nas pravijo ji „Merkurijo“) in s to namaže. V tem slučaju pa se morajo teleta, ako jih več v hlevu, privezati, da drugo drugega potem ne liže, ker je ta strupena, pa tudi ušivo tele sme se namazati ž njo le tam, kamor ne žavba doseže z gobcem. Najbolje je, če se vzame za en lešnik te žavbe in jo vribje po toliko za vsako uho. Slednje sredstvo naj se pa rabi le v skrajni sili!

Gospodarske.

S kakšno vodo naj se napaja živino po zimi? Če popije živina premrzlo vodo, se njen život preveč shladi, posebno pa želodec in posledica tega je neredno prebavljanje. Konj, ki pijejo premrzlo vodo, poloti se navadno kolika, govede pa griza in če so živali breje, lahko tudi zvržejo. Napajanje živine s premrzlo vodo, vpliva slabo tudi na mleko. Kakor škoduje živini premrzla voda, tako ji škoduje tudi pretopla voda. Gorke vode spiše živina namreč precej veliko, s tem se želodčni sok preveč stanjša, živina se pomelkuži in kaj rada zboli. Za napajanje najbolj sposobna je voda, ki ima kakih 10—15° C. To toplino pa dobi mrzla voda, ako se jo dene v gorak in suh hlev in pusti, da stoji v njem nekoliko časa. Postavi naj se toraj v hlev kak čeber ali kad in napolni z mrzlo vodo. Po vsakem napajanju naj se napolni vnovič. Ker pa pade v kad tudi prah in tu pa tam tudi kaj krmil, vsled česar se potem voda sprdi, zato naj se kad od časa do časa izprazni in jo odrgne od znotraj z kako čisto metlo ali ščetjo in na to do čistega oplakne.

Da se pokonča podgane, priporočajo nekateri, naj se razseka prav na drobno surovo meso in navadna čebula ter oboje skupaj dobro premeša. Nato naj se ta zmes nekoliko pocvrne na masti ali maslu in razpostavi tam, kamor zahajajo podgane. Za nekaj dni, ko so se podgane privadile mesu in hrani, dene naj se med meso mesto navadne čebule na drobno razsekana morska čebula (Scille maritima), ki se je dobi v mirodilnicah. Ta čebula je za podgane strup. Ker so se podgane pričele na prejšnjo hrano, žro tudi to, ker ne začutijo morske čebule in nato poginejo.

Vrči in druga posoda za mleko naj se takoj, ko se jo je izpraznilo in se je ne rabi, dobro osnaži in skrbno izmije. Najbolje za mleko je pocinjena posoda, slabejša je lončena in še najslabša lesena posoda, kar se ne da zlepa pravilno očistiti. V pocinjeno posodo naj se zlije vrel lug ali voda, kateri se je dodalo na vsak liter 10—20 gramov sode. Na to naj se jo odrgne s ščetjo iz metličja tako, da se odluči znotraj sten vsa nesnaga. Pri tem pa se ne sme rabiti peska, ker se cin odrgne in posoda na to zrjavi. Ko se je posodo osnažilo, splakne naj se jo do čistega z vodo in osnaži tudi od zunaj. Če se je ne rabi, povezne naj se jo na zračnem prostoru ali postavi naj se jo na sonce, da se voda iz nje odcedi in osuši. Posodo, ki se je sušila na